

## SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

### Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich w 2010 roku

W 2010 roku kontynuowaliśmy dotychczasowe kierunki działań a więc: zabezpieczanie i wstępne opracowanie zbioru, popularyzacja wiedzy o polskich Ormianach, udostępnianie materiałów z Archiwum Polskich Ormian. Podjęliśmy również prace konserwatorskie.

#### ZABEZPIECZANIE I WSTĘPNE OPRACOWANIE ZBIORU

##### Księgozbiór

Zakończyliśmy zabezpieczanie księgozbioru przed dalszą degradacją tj. po zabezpieczeniu w ubiegłych latach starodruków w 2010r zabezpieczyliśmy znajdujące się w Archiwum rękopisy. Będą one sukcesywnie poddawane konserwacji w miarę pozyskiwania funduszy. Wytypowaliśmy 20 najcenniejszych zabytków piśmiennych i wykonali wycenę konserwatorską co umożliwiło złożenie wniosku do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) na konserwację tych obiektów w 2011 r. Wniosek został odrzucony ze względów formalnych – brak wkładu własnego.

##### Dokumenty

Po wydzieleniu ze zbioru dokumentów spuścizny arcybiskupa Józefa Teodorowicza rozpoczęliśmy opis pozostałych dokumentów (około 200 000 stron). Pierwszym etapem jest wykonanie spisu ewidencyjnego. Praca ta, polegająca na krótkim opisie każdego dokumentu przewidziana jest na dwa lata. Spis ewidencyjny pozwoli na ocenę zawartości zbioru, opracowanie koncepcji jego uporządkowania i następane uporządkowanie. Dopiero po wykonaniu tych prac można będzie przystąpić do opracowania naukowego archiwaliów.

#### UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

W 2010 roku udostępniliśmy 10 zabytków piśmiennych i 4 obrazy na trwającą od kwietnia do września w Muzeum Zamojskim wystawę „Sztuka ormiańska ze zbiorów polskich i ukraińskich”.

Utworzyliśmy też Wirtualne Archiwum Polskich Ormian ([www.archiwum.ormianie.pl](http://www.archiwum.ormianie.pl)). Jest to nowoczesna platforma cyfrowa, w której docelowo udostępniane są wszystkie rodzaje obiektów przechowywanych w Archiwum Polskich Ormian. Są to m.in. rękopisy, starodruki, gazety i czasopisma, obrazy, archiwalne fotografie, paramenty liturgiczne, jak również nagrania dźwiękowe i filmowe składające się na Archiwum Historii Mówionej. Zdigitalizowanym materiałom towarzyszą tzw. metadane, czyli fachowy opis archiwistyczny zawierający podstawowe informacje na ich temat (np. zawartość merytoryczna, wymiary, stan zachowania, język, sygnatura obiektu). Taki opis ułatwi korzystanie ze zbiorów WAPO zwłaszcza naukowcom badającym tematykę ormiańską.

Digitalizacja i publikacja w Internecie wszystkich obiektów zgromadzonych w Archiwum Polskich Ormian to ogromne przedsięwzięcie logistyczne, wymagające sporych nakładów czasu, pracy i środków finansowych. Tym samym jest to proces rozpisany na lata. Ale już w 2010 roku WAPO udostępniło unikatowe materiały: obszerną korespondencję abpa Józefa Teodorowicza, zarówno przychodzącą, jak i wychodzącą, oraz całość zindeksowanych ksiąg metrykalnych z parafii ormiańskokatolickich w Kutach nad Czeremoszem i w Stanisławowie (do tej pory udostępniane były tylko podstawowe dane z tych ksiąg, obecnie wszystkie, łącznie z tak szczegółowymi, jak status społeczny chrestnych czy numer domu zmarłego).

## POPULARYZACJA WIEDZY O POLSKICH ORMIANACH

Sprawdzonym sposobem popularyzacji wiedzy o Ormianach w Polsce i bieżących wydarzeniach jest strona internetowa [www.dziedzictwo.ormianie.pl](http://www.dziedzictwo.ormianie.pl). Przebudowaliśmy ją, tworząc Wirtualny Świat Polskich Ormian ([www.ormianie.pl](http://www.ormianie.pl)), który skupia strony internetowe poświęcone różnym formom aktywności społeczności ormiańskiej w Polsce. W roku 2011 planujemy wzbogacić strony internetowe skupione w Wirtualnym Świecie Polskich Ormian o wersje językowe: angielską i ormiańską. Fundacja Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich zaprasza osoby i instytucje zainteresowane przyłączeniem swoich stron internetowych do Wirtualnego Świata Polskich Ormian.

W 2010 roku ukazały się kolejne cztery wydania kwartalnika polsko-ormiańskiego *Awedis*. Powstała też strona internetowa *Awedisu* ([www.awedis.ormianie.pl](http://www.awedis.ormianie.pl)), która włączona została do Wirtualnego Świata Polskich Ormian.

Przedstawiciele Fundacji uczestniczyli w międzynarodowej konferencji naukowej towarzyszącej wystawie w Muzeum Zamojskim. Nawiązaliśmy liczne kontakty z przedstawicielami diaspory ormiańskiej z różnych krajów oraz z naukowcami z Armenii. Wynikiem tych kontaktów jest współpraca nad opracowywaniem zbiorów Fundacji.

Kolejnym przedsięwzięciem popularyzatorskim był dzień ormiański w Domu Spotkań z Historią 5 grudnia 2010 roku. Na trwającym 4 godziny spotkaniu przedstawiliśmy relacje z prac prowadzonych przez Fundację oraz z prac konserwatorskich prowadzonych przez polskich specjalistów w katedrze ormiańskiej we Lwowie finansowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Prelekcjom towarzyszył kącik ormiański dla dzieci, ormiańskie bistro oraz promocja książek o tematyce ormiańskiej wydanych w 2010 r.

Przygotowana w 2008 roku we wystawa „Wielki zapomniany arcybiskup ormiański Józef Teodorowicz (1864-1938) wybitny polski kapłan i mąż stanu” była eksponowana w Poznaniu i Gdańsku.

## PRACE KONSERWATORSKIE

Po raz pierwszy prowadziliśmy projekt konserwacji zabytków ormiańskich nie znajdujących się w Archiwum Fundacji. Jest to restauracja drewnianej grupy rzeźbiarskiej Golgota znajdującej się na dziedzińcu katedry ormiańskiej we Lwowie. Całe przedsięwzięcie przewidziane jest na lata 2010–2011.

Projekty zrealizowane w 2010 r.

Projekty finansowane przez MSWiA:

1. Dwujęzyczne czasopismo mniejszości ormiańskiej „Awedis”
2. Przygotowanie wytypowanych rękopisów i starodruków do ekspozycji w Muzeum Zamojskim.
3. Spis ewidencyjny dokumentów znajdujących się w zasobach Fundacji. Cz. I
4. Wykonanie kosztorysu konserwacji wytypowanych zabytków piśmiennych znajdujących się w zasobach Fundacji.
5. Spotkajmy się na [www.dziedzictwo.ormianie.pl](http://www.dziedzictwo.ormianie.pl).
6. Zabezpieczenie rękopisów znajdujących się w zasobach FKIDOP.

Projekty finansowane przez MKiDN:

1. Restauracja grupy rzeźbiarskiej Golgota we Lwowie
2. Cyfrowe Archiwum Polskich Ormian (przy FKIDOP)